

6982

ქოჯაძის წიგნების

საქართველოს
საბავშვო ლიტერატურის

საბავშვო

საქართველოს
საბავშვო ლიტერატურის

სექტემბერი № 17. 1916 წ.

გულაგული

წელიწადი მე-XII.

№ 17

სექტემბერი, 1916 წ.

ჩახედით, ჩქარო!

24
27

242

საქართველოს
ბიბლიოთეკა

შ ი ნ ა ა რ ს ი: X-06 076707207

I—ჩახხედით, ჩქარა! —სურათი. 1

II—ცირა, —ლექსი ბაბილინასი 3

III—ლაზარეთში, —თეო კანდელაკისა 4

IV—ცელქი გოგია, — ლექსი ი. სიხარულიძისა 12

V—ღეთის მოყვარულნი, —(ხალხური) დ აბელიშვილისა 15

VI—შენახირე, —ლექსი დ. ელიოზიშვილისა 18

VII—შეგობარი, —თარგმანი ნ—ისა 20

VIII—გასართობი: -- გამოცანები, რებუსი და სიტყვათა თამაში . . 23

ცირა

ჭაჭალებს დასდევს დღეს ჩვენი ცირა,
მაგრამ ვერც ერთი ვერ დაიჭირა.

გახარებულმა თავისი ქუდი
მოპირბენინა მკონი ოთხჯერა:
—დავიჭიროო!—მეძახის ისა:—
დავიჭიროო! და მეცა მჯერა...
მეც ძისხარიან; გაუძალეთ ქუდი,
გაუძალეთ ნელა, გაუძალეთ წუნარა...
ის მე მათურთხილებს, მე კიდევ იმას;
მაგრამ ზეპელა? არ არის, არა!
—იუო. რა იქნა? ის უსვირო
ვერ დაუინახე, როდის გაფურინდა
წაყვალ, ახლა კი მართლა დავიჭვე
ახლა კი მართლა დავიჭვერ, მინდა!

ჭაჭალებს დასდევს დღეს ჩვენი ცირა,
მაგრამ ვერც ერთი ვერ დაიჭირა.

ბაბაღინა

ლ ა ზ ა რ მ თ უ ი

(დახატული*)

ადგა ბოლოს სანატრელი დღე. დიღაზადრიან შეიკრიბნენ ბავშვები, სუფთად ჩაცმულები. უველას გამოკრული, ან კამოსვეული რამე-რუმე ეჭირა სელში. გაკვეთილებზე მოუსვენრობა ეტუობოდათ, ჩურჩულებდნენ, აქეთ-იქით იურობოდნენ და მასწავლებელი კინაღამ გააჯავრეს.

გაკვეთილებიც გათავდა. ბავშვები წამოიძალნენ და ფუტკრებივით აირივნენ.

მასწავლებელმა მოატანინა სკოლის დარბაზს დიდი კალათი და ჩააღაგეს იმაში შაქარი, ვაშლები, თუთუნი, ზაპიროსები, კამფეტები, ფოსტის ქაღალდი, სუსარი, ბულკები და სხვა

*) იხ. „ნაკადული“, № 16.

ამისთანები. შორიასლოს იდგა ლადიკო, ქაღალდში გახვეული ჰატარა რაღაც ეჭირა და ხელში ატრიალებდა.

— მიდი, რა უკან დგეხარ უცხოსავით! — წაჭკრეს ხელი ამხანაგებმა.

— შენ რა მოიტანე, ლადიკო? — შეკვიითსა მასწავლებელი.

ის გაწითლდა, კისერი წაიგრძელა, გაუბედავად წაიწია წინ და მორცხვად გაუწოდა თავისი მოტანილი მოსაკითხი.

— აქ ცოტა... ძალიან ცოტა შექარია... ათი ნატეხი... და არ ვიცი, შეიძლება თუ არა?.. მეტი არ გექონდა შინ, და საუიდელოც ვერსად ვერ ვიშოვნეთ...

— რატომ არ შეიძლება: ბიჭო, ავი გვითხრა მასწავლებელმა, რომ სულით და გულით მოძღვნილი მცირედიც შეიწირებაო! — უთხრა ამხანაგმა და გადასედა მასწავლებელს, რომელმაც ჩამოართვა ლადიკოს შაქარი და კალათაში ჩადო.

— ახლა ფულები დაეთვალათ, რამდენი მოგვიგროვდა, — სთქვა მასწავლებელმა და გაბღო ეულაბა. აღმოჩნდა ოთხ მანეთიანსეკარი. გადასწუვიტეს კზიდან შეველოთ მღაზიაში და ფულით ვეიდნათ საწერკალაში, ფანქარი, კონვერტები, ჩაი და ასანთი, რადგან შაქარს ჩაი აკლდა, ქაღალდს — კონვერტი, საწერკალაში და ფანქარი, და თუთუნს — ჰაზიროსებს — ასანთი.

— ქუჩაში წუნარად, ჭკვიანად და მწკრივად იარეთ! — დაარტყა მასწავლებელმა მოწაფეები: — მიხაკო, დათვალე, რამდენი ხართ, რომ კუჩაში არავინ დაგვეკარგოს.

— ოცი ვართ, ოცი! — წამოიძახა კოტიკამ: — მე წინათვე დაუთვალე. კლასში სულ ოცდაათი ვართ; ექვსი ავად არის; სამმა არ ინება ჩვენთან წამოსვლა და ერთიც... აი... ნიკა ჰაატაშვილი სომ... — ადარ დახსრულა კოტიკამ.

ნიკა იდგა განცხადებებით, თავ-ჩადუნული და ხელში რაღაც წიგნაკს აწეალებდა შეუბრალებლად.

უკვლახი მისკენ მიბრუნდნენ. ნიკამ უფრო ძირს დახარა თავი და წაშწამებიდან წვეილი მარგალიტივით ცრემლი გადმოუგორდა ღაწვებსზე. მასწავლებელი დააცქერდა მას კარვა ხანს და ბოლოს უთხრა:

—ნუ დატანჯე ბავშვო, რაღაც წიგნაკია! მკვას არავითარი დანაშაული არ მიუძღვის ჩვენს წინაშე... აბა მანკვენე აქ, რა წიგნია!.. „თავდადებულნი ქართველნი?“ ჰო, ძალიან კარგი წიგნია... ვინ მოცნა?

—დედაჩემმა მომცა სალდათებთან წასაღებად... და რაკი მე აღარ მოვდივარ, იქნება ვინმემ წაუღოს...—ძლივს წარმოსთვა ბავშვმა.

—კოტე! ერთიც მიათვალე, და ოცდაერთი იქნებით,—სთქვა მასწავლებელმა.

ნიკას სისხრულით სახე გაუბრწყინდა და თავი ძაღლზე აიღო.

—აბა წავიდეთ და განსოვდეთ, რომ ქუჩაში და ლახარეთშიაც ზრდილობა და წესიერება დაიცვათ.

ძალე მივიდნენ ლახარეთში. მასწავლებელი ქუჩიდან დაწინაურდა ლახარეთის გამკის სანახავად.

მოწაფეებმა გააღეს კარები გაუბედავად, მოინადგეს ქუდები და შეჯგუფდნენ დერეფანში. იმათ მიეცება მხიარულის ღიმილით „მოწუალების და“, ახალგაზდა ქალი, გამოწუობილი განსწეტაკებულ ტანისამოსში, რომელსაც წითელი ჯვარი ამშვენებდა.

—უჰ, რამდენი სტუმარი გვეწვია!.. ერთი რაზმია... გამარჯობათ, გამარჯობათ!.. მობრძანდით... მაგრამ აძენი სტუმრის ერთად მიღება ძნელია...

ოცდაერთი წვეილი, წვეინისა და ვედრების გამოძნატვული თვალი „მოწუალების დაია“—სკენ იქნა მიჭერობილი.

ამ დროს მასწავლებელიც მოვიდა მათთან.

— ათი ბავშვი შეხვალთ აი ამ დიდ დარბაზში, და სხვებს იქითკენ, მეორე განუოფილებადი წაგიყვანთ,— უთხრა „და“მ; მხოლოდ დიდხანს დარჩენა კი არ შეიძლება.

მასწავლებელმა გამოარჩია ცალკე ათი მოწაფე, მიუბრუნდა გრიძას და უთხრა:— გრიძა, შენთვის ჩამიბარებია ათისათობა და გაუძეს ათ ბავშვს იქით ოთახში; ჩვენ კი აქ შევალთ.

ბავშვებმა ამოარჩიეს კალათიდან თავთავიანთი საჩუქრები და შევიდნენ დიდ, ნათელ და სუფთა ოთახში.

ჩამწვრივებულ ლოგინებზე ზოგი იწვა, ზოგი იჯდა. სხვები ოთახში მიდი-მოდოდნენ და ქუჩაში გაიურებოდნენ.

ბავშვები ცოტათი შეკრთდნენ და არ იცოდნენ რა ექნათ; მაგრამ სალდათები გამოელაპარაკნენ.

— ვისთან მოხვედით, ბავშვებო, რა გინდათ?

— ჩვენ, მია, სკოლის მოწაფეები ვართ; მოვედით თქვენ სანახავად და აი— ცოტა მოსაკითხიც მოგართვით,— მიუგო ვასიკომ.

— ძალიან მოხარული ვართ... დაბმანდით!— მიიწვიეს ავადყოფებმა ბავშვები და ზოგი ლოგინებზე ჩამოსვეს, ზოგი— სკამებზე.

— აბა, გვიამბეთ რაზე ჰატარა სტუმრობო!

— ჩვენ რა უნდა გითხრათ, მია? თქვენ უნდა გვიამბოთ თქვენი თავკადანახავალი: როგორ ხართ, რა გტკივათ, სადაურები ხართ?

ავადყოფებს ზოგს ხელი აქვს შესვეული, ზოგს— ფეხი, ზოგს— თავი, ზოგს— თვალი, მაგრამ ეველა მსიარულად არის, იცინიან, სუძრობენ, დილინებენ, ლაპარაკობენ, კითხულობენ.. უამბეს ბავშვებს, ვის რა სტკივა, რა აწუხებს, ვინ სადაურია, სად იუვნენ, როგორ ოძობდნენ, ზოგი რა, ზოგი რა. და ისე

შეიჩვიეს, როგორც დიდი ხნის გაცნობილები, ბავშვებმა მისთავაზეს და ავადმყოფებმა დიდი სიამოვნებით და მადლობით მიიღეს მოსაკითხი, შეაქეს და თავზე სელი დაუსვეს.

ნიკა სელ-ცარიელი იყო და სინანულით შეჭურჭებდა ავადმყოფებს.

— აი, იმასაც მისთავაზეთ რამე: გულშია საცოდავი დაჭრილი და ადგომა არ შეუძლია,—უთხრა ბავშვებს ერთმა სალდათმა და მიუთითა კუთხეში მიდგმულ საწოლისაკენ.

მიუტანეს ახალგაზდა, ფერ-მისდილ და დაღონებულ ავადმყოფს სუსარი, სილი და ქაღალდი.

ნიკას ძალიან შეეცოდა ეს ავადმყოფი; ისიც მივიდა მასთან, მიესალმა და მწუნარედ შეჭურჭებდა.

— გმადლობთ, ანგელოზებო, ეურადღებისა და ჰატივისცემისათვის; ამ სუსარს ჩაის შევატან, ხილს სადილს შემდეგ ვჭამ და ქაღალდზე ჩემს ამბავს მივწერ ოჯახობას... შენ რა გქვია, ჰატარავ? ჰკითხა ბოლოს ნიკოს, რომლის დაფიქრებულმა სახემ მიიქცია ავადმყოფის ეურადღება... ნიკო? შეც შეავს შენი ტოლი ნიკო... სოფელში დაეტოვე... მოდი ჩემთან, ნიკო, დაჯექ. ასე შკონია ჩემ შვილს ნიკოს ვხედავდე...

ნიკო მიუჯდა ავადმყოფს და ალერსიანად უეურებდა. უნდოდა რამესე ჩამოეგდო ლაზარავი და გაემსიარულებინა, მაგრამ ვერას ახერხებდა და მხოლოდ ეს ჰკითხა:—ძია, ძალიან მოწვენილი გექნება წოლა,—და ძელნით მოთხუწნილი სელი ფრთხილად დაადო შესვეულ სელზე.

— წოლა მოსაწვენია, ჩემო კარგო, როდესაც მარტო ხარ. ჩვენ კი გვივლიან, მარტო არ გეტოვებენ... ხან წიგნს ვკითხულობ, ხან ამხანაგებს ველაზარავები, ხან მძინავს. ასე ვაუბლივთ თავს, ვერთობი... მხოლოდ ოჯახის ჯანვრი მაწუხებს...

ხებს, მოსვენებას არ მძღვევს. ფიქრი და გონება, სული და გული იქითევენ მაქვს.

— ამაზვი ხომ მოგდის, ძია, შინიდან?

— ძალიან გვიან-გვიან, ბიძიკო! ან ვინ მომწერს... ცალი უსწავლელი ქალია... ჩემი ნიკო ჰაწაწაა, შენსავით. ცხოვრობენ მიერუებულ სოფელში... ფოსტა იქ არ არის და ამიტომ ვერ ახერხებენ წერილის მოწერას სშირ-სშირად... შენ ხომ იცი წერა-კითხვა?

— როგორ არ ვიცი: ორი წელიწადია სკოლაში ვსწავლობ, — თავმომწონედ მიუგო ნიკომ.

— ნეტავი შეგემლოს ჩემთან სიარული, რომ წამიკითხო რამე. მე ვერ ვახერხებ კითხვას: და არც ნებას მძღვევენ ექიმები; წამოდგომას მიძღლიან.

ნიკო აენტო სიხარულით.

— რატომაც არ ვივლი, ძია-ჯან! ეოველ დღეც ვივლი, თუკი შემომიძვებენ აქ... ახლოსაც ვდგევარ...

ამ დროს მოწუალების დამ ჩამოიარა.

— მოწუალო დობილო, — დაუძახა ავადმოფმა: — ნება უბოძეთ ამ ბავშს, თუ შეიძლება, იაროს ჩემთან.

დობილმა გადახედა ნიკოს და ღიმილით უთხრა:

— თუ არ იგიეებ და არავის შეაწუხებ, მოცემე სიარულის ნებას, მხოლოდ ცოტა ხნით; დიდხანს დარჩენა და სშირად სიარული აქ არ შეიძლება.

— ეს ნიკოა, ნიკო, — უთხრა ავადმოფმა, თითქო ნიკოს გასამართლებლად: — ამის ტოლი ნიკო მეც მუავს სოფელში...

მოწუალების და ღიმილით მოშორდა.

— წერილებსაც შენ დაგაწერინებ ჩვენებთან.. მე ხელიც დაძვეებული მაქვს, თორემ წერა კარგი ვიცი. სხვებს, თითქმის უველას, მარცხენა ხელი აქვთ დაძვეებული, ჩემი კი, და-

სე იღბალს, სწორეთ მარჯვენა ამოიჩინა წვეულმა ტყვიამ.. მართალია „ღობილები“ გვიწერენ წერილებს, მაგრამ იმათ როგორღაც ვერ ვენდობი, ეველაფერს გულ-ახდილად ვერ ვეუბნები.

— მე დაგიწერ, მია, ეველაფერს, რასაც შეტუვი, და წიგნებსაც წავიკითხავ, — უთხრა ნიკომ, გააქანა ხელი უბისაკენ და ამოიღო დარგვალეული წიგნაკი.

— აი, მია-ჯან, ეს წიგნი შენი იუოს; დედა-ჩემმა გამო-მატანა.. ძალიან კარგი წიგნია. მე სუთჯერ მაქვს გადაკითხული. წაიკითხე და გაერთობი. მერე სხვა წიგნსაც მოგიტან. მე ბევრი მაქვს ქართული წიგნები. საუმაწვილო ჟურნალები — „ნაკადული“ და „ჯეჯილიც“ მოძღის: ბიბა ჩემმა გამომიწერა..

— წასვლის დროა, ბავშვებო! შემოსძახა წენარად მასწავლებელმა.

მოწაფეები წამოიშალნენ.

— მშვიდობით, მია!

— ნახვამდი, ჩემო მეგობარო! წიგნისთვის მადლობელი ვარ, — უთხრა ავადმყოფმა და გაუშვირა მარცხენა ხელი: — მამ არ დამივიწყებ, ჩემო ბიჭიკო?

დერეფანში ეველა ემზადებოდა წასასვლელად.

მასწავლებელი აჩუქებდა აჯტაცებით მოტიტინე ბავშვებს.

— მასწავლებელო, ნიკომ თავი ისახელა და ეველას კვაჯობა: წიგნიც აჩუქა და ისე დაუშვობრდა ერთ ავადმყოფ საღდათს, რომ სულ იმას ელანარაკებოდა, — უთხრეს მასწავლებელს მოწაფეებმა.

— მართლა, ნიკო?

— დიას.. მართალია... მივეცი ჩემი წიგნაკი... „თავდა-დებულნი ქართველნი“... დაფანტულად მიუგო რაღაც ფიქრე-

ბში კართულმა ნიკომ. იმას თავში სალდათის უკანასკნელი სიტუვები ჩარჩენოდა და თითქო უურში ვილაც ჩასძახოდა: „ძამ არ დაძვიწუებს, ჩემო ბიჭიკო?“

არა, ის არ დაძვიწუებს და რითაც შეუძლია სამსახურს გაუწევს ეველა დანაგრულს... მის ჰატარა გულში ჩაისახა გრძნობა სინანულისა... თავის ამხანაგებსე მუტი უურადღება და სიუვარული დაძმსახურა, იმ ამხანაგებსე, რომელნიც ასე გულსაკლავად და შეუბრალეზლად დასცინოდნენ!

ამ დღიდან ამხანაგებიც ჰატვიცცემით ეპურობოდნენ ნიკოს და მისგან ჩადენილი „ბოროტ-მოქმედება“ — ფიფინურის ჩაგდება უულაბაში — დაძვიწუებას მისცეს.

თეო კანდეაკა.

ცელი გოგია

არიურაყსე გაიღვიძა,
 აჭუვა ფრინველთ ქრიაპულსა,
 დაუარა შინდორ-ჭალებს,
 უვაზილებით მოქარგულსა;

ავგორ უანას ჩაურბინა,
 სიძინდები შეაქანა,
 და თავ-პირი ბროლის ცვარში
 გაიკრილა, დაიბანა;

მაცუნცულდა ვაშლის ხესთან;
 ნახა ვაშლი დაწვ-წითელა;
 სტაცა ხელი, ჩაკებიჩა და
 პირი ჩაიკუმრიულა;

ჩუ!.. ვენასშიც გადაძვრალა:
 უურძენს ჰკრეფს და იღებს პირში,

შიშობს—თვალი არვინ მოჭკრას,
იკუსება ღობის ძირში.

დედამ უსმად ხილის ჭამა
დიღდილობით აუკრძალა;
მაგრამ ცელქმა თვისი შინც
არ იქნა,—არ მოიშალა.

არ ისვენებს:—რა დაცსება,
მდინარისკენ კადაძურება;
იცის, რომ იქ დაუსვდება
მცურავ ამსანატა კრება,

სცურავს მხატვდ მდინარეში;
ხან ჩაუვინთავს: წუალში ჭქრება;
მხარულში და გულ-აღმურში*)
მას ვერავინ შეედრება;

სადილი სულ აღარ ასსოვს
თამაშობით გატაცებულს;
ხან მიწაზე დაინახავთ,
ხანაც—სეზე აცოცებულს...

ჭა, ღამდება!.. ღმერთო ჩემო,
რა იცელქა, რა იანცა;
აგერ, შესე, სახლში მიდის:
შიან, თანაც მოიქანცა;

შედის სახლში და დედილოს
უსებ შეკრდზე მიეკვრება.

*) მხარული და გულ-აღმური ცურაობა არის.

დედა თვალებს ჩაუკოცნის, —
 გულს ვარაში გაეერება;

მაღე ვახშამს მოუტანს და
 ზირს, უელს ჩაუკოკლოზინებს...
 რა ვახშამს სჭამს, ტანთ გაიხდის,
 ჩაწვება და ჩაიძინებს;

მაგრამ ძილშიც არ ისვენებს:
 სახე შხისებრ უცემციმებს;
 საბანს იხდის, თანაც ცმუკავს,
 გულიანად გაიღიმებს.

ო. სხარულიძე

ღვთის მოკვარულნი

(ხალხური)

ეო და არბ იეო-რა, —ღვთის უკეთესი რა იქ-
ნებოდა, —იეო ერთი ოფოფი, ოქროს—სავარ-
ცხლიანი. ოქროს-სავარცხელამ გადასწვივიტა
წასულიეო იერუსალიმში ცოდვების მოსა-
ნანიებლად.

გადაიარა ოფოფმა მთა და ველი; შესვ-
და სოფლის ბოლოში ერთი მამალი. მამა-
ლი უდარდელად ნაგავს ჭქექდა. ოფოფი რომ
დაინახა, ჭკითსა:

- ოფოფო, ოფოფო, საით გამკვავრებულხარ?
- იერუსალიმში, ცოდვების მოსანანიებლად, — მიუგო ოფო-
ფმა.

— მეც დიდი ხანია ვაპირებ იერუსალიმში წასვლას, ცო-
დვების მოსანაებას, მაგრამ მკვავრი ვერ მიშოვნია... მოდი
მეც შენი ამხანაგი ვიქნები: ერთად წავიდეთ.

ოფოფს ძალიან გაუსარდა. დაშობილდნენ და ორნივე
ძმობილნი გზას გაუდგნენ.

ცხრა მთა რომ გადაიარეს, შესუდათ ძერა. ძერა იჯდა და მკეღარ ხარს თვალებს უკენკაუდა. ოფოფი და მამალი შორიასლო დასხდნენ დასასვენებლად.

ძერამ ჰკითხა:

— მკეღარებო, საით მიემკზავრებით?

— იერუსალიმისკენ, — მიუგო ორთავემ: — ცოდვები გვაქვს მოსახანებელი.

— მეც თქვენი მკზავრი ვიქნებო, — უთხრა ძერამ, მძლავრად გაშალა ფრთები და ორ მკეღარს გაჰქუვა.

— ოფოფს და მამალს გაუხარდათ ძერას და მკეღარება: ცოტა არ იყოს, — მბრტო მკზავრობისა ეშინოდათ.

არ გაუვლიათ დიდი მანძილი, რომ ტუიდან შელს გამოცუნცულდა.

— მკეღარებო, საით მიფრინავთ? — შეკითხა შელა.

— იერუსალიმისკენ, ცოდვების მოსახანებლად, — უპასუხეს მათ.

— მეც თქვენი თანამკზავრი ვიქნები.

მამალს, ოფოფს და ძერას არ ესიამოვნათ შელას და მკეღარება, მაგრამ დაიხავეს და კზას გაუდგნენ.

ერთ სის ქვეშ რომ დასასვენებლად დასხდნენ, შელამ უთხრა:

— მკეღარებო, მოდით ერთმანეთს აღსარება უთხრათ და ისე შევდგეთ ბერებად.

ისინიც დასთანხმდნენ.

შელამ მიუბრუნდა მამალს და უთხრა:

— შენ ის არა ხარ, გათენებისას რომ ჰქვივი, სოფლებს აღვიძებ? საქათმეს ვერ მიგუარებივარ შიშით: მძიერს მკლავ.

მოსწრა თავი და იქვე დასდო.

ასლა მიუბრუნდა ძერას:

— შენ ის არა ხარ,— ქვეყნის კრუს-წიწილას ახანაკებ და მძიერს მტოვებ?

ძერასაც გამოსჭრა უელი და დასდო.

— ოფოფო, ეგ სავარცხელი ვის მოჭაბრე?

— სოლომონ ბრძენმა მახუქა,— უხასუსხ თვალ-ცრემლიან-მა ოფოფმა.

— შერე, მოწმეები?

— მოწმედ ორი ბატი და სამი ინდოური შეავს.

— წაუიდეთ და ვკითხოთ!— მრისხანედ შეჭვივია მსაჯულმა.

შელა ფიქრობდა: ამ ერთ ოფოფს რას გამოვრჩები, ბარემ მოწმეებსაც შევჭამო.

გადაულანა მამალი და ძერა.

გაუდგნენ კვას.

სოფელს რომ მიუახლოვდნენ, მსე ჩასული იყო. მონადირენი, დაღლილ-დაქანცულნი, ნადირობიდან შინ ბრუნდებოდნენ.

შელას რომ თვალი შეასწრეს, ესროლეს თოფი და ჩვენი მოადსარებე იქვე გადააგორეს.

გასარებულმა ოფოფმა გაშალა ფრთები და გაფრინდა.

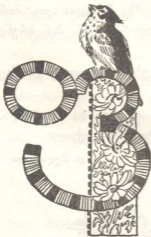
იქა ჭირი,— აქა ლსინი; იქა ქატო, აქა— ფუქვილი.

დ. აბელიშვილი

მ ე ნ ა ხ ი რ ე

ერი გაუცვდა მინდორ-ველს,
სიუვითლე შეეპარაო;
ჩვენზე დაშვებულ მზის სხივებს
ციება შეეეპარაო.

სემ შეიბურტეა ტოტები,
ფოთლები გადმოუარაო;
მერცხალმა ფრთა-ფრთას შემოჭკრა,
უცხოეთს გავეეპარაო.

მინდვრად აღარ სჩანს ტოროლა
კვბლ-კვბლა, თოხი-ტარაო;
მსოლოდ უვაგები ჩსაეიან
ნახნაზე ხან-და-ხანაო.

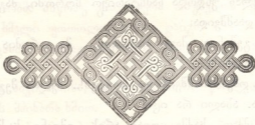
ჩემი დროც დადგა:—მინდორში
არ შედგომება, არაო;
გამოსწი, ჩემო ნახსირო,
გამოსწი, ჩემო ფარაო.

ავიღებ სანახსიროსა,
დავიული კარის-კარაო;
საკმაოდ შემიგროვდება,—
მგონი, სამთრისთვის კმარაო.

ვანარებ ღარბი დედ-მამას,
ვანარებ დას და მძასაო;
ვარგა ხანს ტიტკლად უოფილი,
მეც შევიმოსავ ტანსაო.

ქაშ რაღა მინდა მინდორში?...
არ შედგომება, არაო;
გამოსწი, ჩემო ნახსირო,
გამოსწი, ჩემო ფარაო!...

დ. კლიაშვილი

მეგობარი

ან-და-თან აცივდა, და ბებერი თხუნელაც ემზადებოდა თავის ქოხში ჩასასვლელად: გაზაფხულამდის შიგ მოკალათებდა უნდოდა. უკანასკნელად გამოვიდა გარედ სუფთა ჭბერის ჩასასვლელად. ნათელი დღე იყო. ირგვლივ თეთრად გადაშენტილიყო ახალ-მოსული თოვლი.

— უუ... ცივა! — დანიბუსლუნა თხუნელამ; ჰაწია დინგი იქით-აქეთ უკმაყოფილოდ მიატრიალ-მოატრიალა.

სწორედ ამ დროს ვიღაცამ დაუძახა:

— ჭეი, შენ, შავო ბატონო!..

თხუნელას უნდოდა ჩამსტარიყო სოროში, მაგრამ ახალ-მოსულმა დაამძვიდა:

— ნუ გეშინია, შავო ბატონო!... მე ვარ მია ძღარბი!... დილა მშვიდობისა!..

— აჰა, ღმერთმა მშვიდობა მოგცეს!.. შენაა მეგონე... შევშინდი, მია. ახალი რა იცი?

— ეჰ, მხოო, საქმე ცუდად არის. იმდენი საქმე მქონდა, რომ ვეღარ მოვასწარი ჩემთვის სოროს გაკეთება და ახლა ისეთ დღეში ჩავუვარდი, რომ თოვლზე უნდა გავიყინო.

თსუნელა უბრალო, გულკეთილი ცხოველი იყო: თანაგრძნობით გააქნია თავი და სთქვა:

— აჰ, აჰ, აბა როგორ შეიძლება—თოვლზე!.. ჩქარა ისეთი ეინვა დაიწეება, რომ სულს ამოხდის კაცს.

— აი, აი, მეც ამას არ ვაძბობ, უსათუოდ გაიუნები,— სთქვა მია ძღარბმა.— ცი რა მინდოდა შენთვის შეთხოვნა: იქნებ შემომიშვა შენთან ბინად წამთარში?.. სოროს ერთად გავაფართოვებდით და შიგნით მე ფურცლებს ბუძბულივით მოკფუნდი. თბილიც იქნებოდა, მშრალიც და რბილიც... შევალ შიგ თუ არა, დავწობი, და მშვიდობით!— გაწაფუნლამდის აღარ გამოვიღვიძებ... თუ მოკწინდება, გამაღვიძე: ვიძუნაიფოთ აქეთურზე, იქითურზე; ზღაპრებიც უაძბოთ ერთმანეთს. მე ზღაპრის ოსტატი ვარ.

თსუნელას ძალიან ესამოუნა. ძღარბის შესახებ ცუდი არაფერი გაუგონია: ძართალია— მკვდარივით სმინავს სოლმე მთელი წამთარი.

— რადგან ასეა, ძალიან კარგი, — უთხრა თსუნელამ: — ჩამოძვერი ჩემთან და მოიკაღბათე.

— ოჰ, რა მაღლობელი ვარ, — გაესარდა მია ძღარბს: — ოჰ, რა გული გაქვს, შავო ბატონო: ზირდაპირ განსაცვიფრებულა!...

მია ძღარბმა მსწრაფ გააგანიერა თსუნელას ქოსი, მოწიდა შიგ სმელი ფოთოლი, ხავსი, დაიგო თავისთვის ქვეშაგები, ივასძმა კარგად დაწოლის წინ, დაგორდა და დაიძინა.

— ღამე მშვიდობისა, — შავო ბატონო!.. — წაილულლულა მან დამინებისას მძინარა სმით.

მთელი ქოსი მია ძღარბმა დაიკაფა, — შავ ბატონსკი მხოლოდ ცარიელი კუთხე დარჩა, — ისიც ისეთი ზაწაწკინა, რომ შიგ მობრუნებაც არ შეიძლებოდა. საითაც კი მიტრიალ-მოტრიალ-

დება, უველგან ძღარბის ნემსებს ეგება. უბედურებაა სწორედ!.. დინგი, თათები, ბეჭები სრულიად დაჩხვლეტილი აქვს შავ ბატონს,—ტირილს ძლივს იკავებს. მია ძღარბი კი წვეს და სვრინავს გუდასავით!.. აჭა, ღმერთო ჩემო!..

— ძღარბო, ჭვი, ძღარბო!..

სვრინავს მია ძღარბი თავისთვის:—არაფერი არ ვსმის.

— აი, საზისღარბი!.. მია ძღარბო... ადექი!..—უვეირის შავი ბატონი:—გაიღვიძე, ბუძკიანო მასხარავ!..

მია ძღარბმა ოდნავ გამობაჭვიტა ნაშმინარევი თვალები და სთქვა:

— რა გინდა, შე მოუსვენარო?..

გაჯავრდა თხუნელა.

— ადექი, მია ძღარბო,—სჯობია კაი გუნებით წახვიდე აქედან. აქ ვიწროდ ვართ. დასე ერთი—როგორ გაგორდა აქ, შე ადგილი აღარ დამჩნა!.. ადექი, წადი...

დაამთქნარა ძღარბმა, გადაბრუნდა მეორე კვერდზე და სთქვა:

— ვინც ვიწროდ არის, ის უნდა წავიდეს აქედან; შე კი ძალიან კარგად ვარ.

და ისევ ამოუშვა სვრინვა.—სვრინავდა, იქაურობას აერუებდა.

გააქნია თავი შავმა ბატონმა და დაიწყო ქვევით სოროს თხრა.

თხრის და თან ბუსღუნებს:

— ანია ჩემზე: რად დავისვი კისერზე ტვირთად? დარდი არაფერი მქონდა,—თვითონ გავიჩინე... მეგობრობა—მეგობრობაა, მაგრამ მეგობრის არჩევამაც სიფრთხილეა საჭირო.

გამოცანები

(წარმოდგენილია დ. ელიოზაშვილის მიერ)

I

დავინახე ბუნქნარი,
ამიტოკდა გულია;
შიგ ბულბული იმხდა:
ტია, ტია და ტია.
მის ძირს იდგა ვვავილი,
მარად ტურფა, ნახია;
თუ მიხვდები მის სახელს,
თუ მიხვდები—რა ჭკვიან?
ძალა არ დაგჭირდებათ:
მისვედრა ადვილია;
თვითონ რვაჯერ გითხარი,
თუ ის რა ვვავილია.

II

ოთხი ვიუავით მძანები,
ტოლები ერთი წლისაო;
ოთხივეს თავზე კვესურა
ერთი ქუდუნა ხისაო.

რეცეპტი

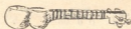
ბუნების
მოვლენა

ყურძნის
კრეფას
რა ჰქვია?

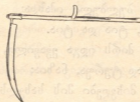
ჩიტების
დასაკერი

10, 6

ურმის თვი-
ლის ნაწილი

სიტყვათა თამაში

გველბა ქვევით მოვუბანილ სულდგმულთა და ვებავილთა სახელები ზირველი ასოები აიღეთ და ისე შეაერთეთ, რომ გამოვიდეს ქართულ სახელოვან ზოეტის, მწერლის და საზოგადო მოღვაწის სახელი და გვარი.

გარეული ფრინველი	გარეული ცხოველი	შინაური ცხოველი	ყვავილი	შინაური ფრინველი	მწერი
არწივი	ლოძი	ვირი	იბ	ისვი	ჭრიჭინა
ფარეზი	არჩვი	აქლემი	ენძელა		
ჭოჭავი	ვეფსი				
აღბატროსი					

7/127

1916 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“-ზე

წელიწადი მეთორმეტე

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

ჟურნალი გამოსდის თვეში ორჯერად

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის პირველ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან. იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მან. გაგზავნით 3 მან. 50 კაპ. ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი**—3 მან. გაგზავნით 3 50 კაპ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი**—3 მან. გაგზავნით 3 მან. 50 კაპ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ. ადრესის გამოსაცვლელად—40 კ. შეიძლება მარკებით გამოიგზავნოს.

ხელის მოწერა მიიღება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქ. **ქუთაისში**—ისიდორე კვიციანიძისთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. **ფოთში**—ლუდმილე მეგრელიშვილთან. **ბათუმში**—ტროფიმ ინისარიძისთან ფოსტაში, ღ. სამსონ ყაზაიშვილთან უპრავეში. **ოზურგეთში** ღ. **ლანჩხუთში**—ლევო იმნაძისთან. **თელავში**—ვანო პაატაშვილთან. **ახალციხეში**—კონსტანტინე გვარამაძისთან. **ბაქოში**—მარიამ ნაკაშიძისთან. **გორში**—ქეთევან ჯავახიშვილთან და ნინო ლომოურთან. **ჭიათურაში**—ივ. გამელაურთან. **ხონში**—მ. ი. ჭავჭავაძისთან. **მიხაილოვოში**—გაორგი ნაკაშიძისთან. **ყვირილაში**—ნინო ფერაძისთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე
გამომცემელი მ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.